

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719203812
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8719203812.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a sudcov JUDr. Moniky Juskovej a Mgr. Miloša Koleka, v spore žalobkyne: U. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, XXX XX P., právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 108,70 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 17Csp 86/2019-45 zo dňa 10.12.2019, takto

rozhodol:

Zrušuje prvoinštančný rozsudok vo výroku, ktorým žalobe čo do sumy 50 eur vyhovel a v súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol:
„I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobkyňi sumu 50 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá
II. Priznáva žalobkyňi voči žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“
Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. vo výške 108,70 eur, pretože v konaní na Okresnom súde Poprad sp. zn. 17C 121/2016 bola v konaní ako spotrebiteľka úspešná.
Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 3 ods. 5, zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.
V odôvodnení uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 17C 121/2016 zo dňa 13.09.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10C 6/2017 zo dňa 13.12.2017 bolo žalobkyňi priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 108,70 eur s prísl. z toho titulu, že žalobkyňa na základe zmluvy o revolvingovom úvere zaplatila žalovanému nad rámec sumu 108,70 eur, na ktorú žalovaný nemal nárok.
Vychádzajúc z rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 17C 121/2016 zo dňa 13.09.2016 sa žalobkyňa úspešne domohla porušenia práva spotrebiteľa, preto má právo na primerané finančné zadostučinenie. Žalovaný porušil práva spotrebiteľa tým, že žalobkyňa pôvodne prejavila súhlas s návrhom na uzavretie zmluvy o úvere, následne však žalovaný zmenil podstatné náležitosti zmluvy, no tento návrh žalobkyňa písomnou formou neprijala. Nedošlo tak k platnému právnomu úkonu a žalovanému vznikol nárok na vrátenie len poskytnutej istiny bez príslušenstva. Žalobkyňa žalovanému zaplatila nad rámec poskytnutej istiny o 108,70 eur viac.
Pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia, súd považoval za dôvodné a primerané priznať primerané finančné zadostučinenie vo výške 50,- eur, ktorá suma predstavuje približne 50 % priznaného bezdôvodného obohatenia, a to aj s poukazom na rozhodovaciu súdu prax. Ujma žalobkyňi vznikla tým, že zaplatila žalovanému nedôvodne sumu 108,70 eur a vrátenia tejto sumy sa musela domáhať na súde. Uvedené plnenie mohlo reálne vyvolať stresové situácie a psychické napätie vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len CSP).

2. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku, a to proti vyhovujúcemu výroku a výroku o trovách konania odvolanie žalovaný. Namietal porušenie práva na spravodlivý súdny proces, ku ktorému došlo tým, že odôvodnenie rozsudku neobsahuje skutkové a právne závery nadväzujúce na vykonané dokazovanie, ktoré by preukazovalo dôvodnosť a výšku zadosťučinenia 50,- eur. Rozhodnutie preto nespĺňa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle ut. § 220 CSP. Priznané finančné zadosťučinenie nebolo preukázané v konkrétnych skutkových okolnostiach. Poukázal, že súd sa nedôsledne zaoberal námietkou, že žalobca svoj nárok už uplatnil v inej sporovej veci sp. zn. 20Csp 6/2016. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná právo na náhradu 100 % trov právneho zastúpenia. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania a právneho zastúpenia v tomto konaní.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že jedinou podmienkou práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní, bez ohľadu na to, aké právo spotrebiteľa bolo porušené. Žalobkyňa bola v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia vedeného na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 17C 121/2016 úspešná. Poukázala na rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. Navrhla rozsudok ako vecne správne potvrdiť a žalobkyňu priznať náhradu trov odvolacieho konania, pričom výšku trov špecifikovala.

4. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že rozhodnutie je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky implikované aj v čl. 46 ods. 1 ústavy. Odôvodnenie rozhodnutia je tou časťou, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Zákon stanovuje zákonné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP) tak, aby z neho bola zrejماً jeho opodstatnenosť, zákonnosť, spravodlivosť. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní opravných prostriedkov. Je nevyhnutné, aby text odôvodnenia nebol len popisný a formálny, ale aby naopak obsahoval jasné a logické argumenty, ktoré sú konzistentné a navzájom si neodporujú. Predmetom odvolacej námietky žalovaného je nielen základ uplatneného nároku (nárok uplatnený v inom konaní) ale aj jeho výška.

Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom, ako aj odôvodnením napadnutého rozhodnutia a uplatnenými odvolacími námietkami, odvolací súd zistil, že napadnutý rozsudok nespĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP.

6. Odvolací súd považoval rozhodnutie za nepreskúmateľne z dôvodu, že prvoinstančný súd sa nevysporiadal s námietkou žalovaného o tom, že žalobca si nárok na primerané finančné zadosťučinenie uplatnil už v inej sporovej veci sp. zn. 20Csp 6/2019. Žalobca na túto skutočnosť poukázal už vo vyjadrení k žalobe. Nie je jasné, o aké konkrétne konanie ide a nie je zrejmé ani akého skutkového stavu sa týkajú. Odvolací súd nemohol k tejto odvolacej námietke zaujať pre absenciu dôkazov právny záver. Jej však potrebné uviesť, že viacero konaní, kde sa spotrebiteľ domohol svojich nárokov na porušenie práv nevylučuje vo vzťahu ku každému samostatný nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Túto okolnosť je však potrebné zohľadniť pri určovaní jeho výšky.

7. Výška priznanej náhrady primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 50,- eur nie je preskúmateľná. Odvolací súd nespochybňuje základ nároku žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. V tejto časti odvolací súd nepovažoval uplatnené námietky vznesené žalovaným za dôvodné. Je nesporné, že v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad č. k. 17C/121/2016-36 zo dňa 13.06.2016 žalobkyňa úspešne uplatnila svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 108,70 Eur. V odôvodnení

rozhodnutia č. k. 17C/121/2016-36 zo dňa 13.09.2016 súd konštatoval, že: „Vykonaným dokazovaním v súlade s citovanou právnou úpravou súd dospel k záveru, že žaloba je v plnom rozsahu dôvodná. Bolo preukázané, že žalobkyňa dňa 01.07.2014 písomne prejavila súhlas s návrhom na uzavretie zmluvy predloženým zo strany žalovaného. Následne dňa 04.07.2014 žalovaný zmenil v zmluve podstatné náležitosti týkajúce sa mesačnej splátky, ročnej úrokovej sadzby, úrokov za celú dobu čerpania úveru - poplatku za poskytnutie úveru. V zmysle § 44 ods. 3 Občianskeho zákonníka prijatie návrhu, ktoré obsahuje zmeny sa považuje za nový návrh. Nový návrh v zmysle § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka žalobkyňa písomnou formou neprijala, teda nedošlo k platnému uzatvoreniu zmluvy. Žalobkyňa titulom úverového vzťahu plnila žalovanému sumu 514,70 eur, suma nad poskytnutý úver 406,-- eur preto predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobkyne, keď ide o plnenie z právneho úkonu, ktorý platne nevznikol. Žalobkyni bolo možné priznať bezdôvodné obohatenie vo výške 167,75 eur, keď z pripojených listinných dôkazov je preukázané plnenie žalobkyne v tejto výške. Súd v zmysle návrhu žalobkyne priznal právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 108,70 eur.“

V odôvodnení rozhodnutia Krajského súdu v Prešove č. k. 10C 6/2017-56 zo dňa 13.12.2017 súd konštatoval „Je zrejme, že žalobkyňa v čase podpisu žiadosti o poskytnutie úveru (1.7.2014), nemala vedomosť o výške RPMN, resp. bola jej známa len „predpokladaná RPMN“, pričom konkrétnu výšku RPMN, vzťahujúcu sa na daný úver, až následne uviedol žalovaný v článku 6 zmluvy, a to dňa 4.7.2014... V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že aj keď výpočet RPMN nemusí byť predmetom dohody, avšak jej výška musí byť riadne určená a predostretá spotrebiteľovi najneskôr v čase, keď vstupuje do zmluvného vzťahu. V opačnom prípade by s minulo účinku ustanovenie § 4 zákona číslo 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, účinného v rozhodnom čase, ktorého cieľom bolo zabezpečiť, aby bol spotrebiteľ v potrebnom rozsahu informovaný o základných skutočnostiach týkajúcich sa zmluvného vzťahu už v čase jeho vzniku. Údaj o RPMN preto nemôže byť zmenený jednostranným úkonom zo strany žalovaného. Žalovanému nič nebránilo, aby svoj nový návrh (už obsahujúci presnú, nielen predpokladanú výšku RPMN) na uzavretie zmluvy predostrel žalobkyni za účelom písomného vyjadrenia k súhlasu žalobkyne s takýmto novým návrhom.“

Z odôvodnenia rozhodnutia Okresného súdu Poprad č. k. 17C/121/2016-36 zo dňa 13.09.2016 v spojení z rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č. k. 10Co 6/2017-56 zo dňa 13.12.2017 je preto zrejme, že nedošlo k riadnemu uzatvoreniu zmluvy, došlo k jednostrannej zmene zmluvných podmienok a žalobkyňa v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nemala vedomosť o výške RPMN čo je v rozpore s ust. § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Žalobkyňa ako spotrebiteľka zaplatila žalovanému ako dodávateľovi navyše 167,75 eur.

Z obsahu odôvodnenia priznanej výšky primeraného finančného zadostučinenia však nie je zrejme, z akých dôkazov a zistených skutkových okolností súd vychádzal pri posudzovaní rozsahu nároku žalobkyne. Z obsahu odôvodnenia nevyplýva, akými právnymi úvahami sa súd riadil, keď žalobe vyhovel, a to čo do sumy 50,- eur. Súd prvej inštancie síce uviedol, že pri úvahe o výške primeraného finančného zadostučinenia vychádzal z výšky bezdôvodného obohatenia, poukázal na možné stresové situácie a psychické napätie vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu, avšak z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, či a ako žalobkyňa v skutočnosti pociťovala ujmu spôsobenú žalovaným, z ktorého tvrdenia by vyplývalo stresové a psychické vypätie žalovanej nie len ako domnienka súdu. Súd nijako bližšie nešpecifikoval a nekonkretizoval skutočnosti, na základe ktorých dospel k záveru o výške nároku na sumu v rozsahu 50 % zo sumy bezdôvodného obohatenia, ani to, na základe čoho skonštatoval možný vznik stresovej situácie a psychické vypätie žalobkyne, ktoré pre priznanie finančného zadostučinenia v tejto výške považoval za rozhodné, pretože žalobkyňa tieto okolnosti ani v žalobe a ani na pojednávaní netvrdila.

Z hľadiska výšky priznávaného primeraného finančného zadostučinenia v prvom rade žalobkyňa musí tvrdiť a označiť dôkazy na individualizáciu nároku. Pre určenie výšky nároku musí objektívne, vzhľadom na povahu, intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku preukázať, ako ho pociťovala a prežívala. Následne prvoinštančný súd pri stanovovaní výšky priznanej nemajetkovej ujmy odôvodní priznanú výšku presvedčivo, lebo výška primeraného finančného zadostučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa spočíva na voľnej úvahe súdu, ktorá nemôže byť svojvoľná. Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej resp. hroziacej ujmy, okolností tak na strane žalobkyne ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobkyne. Pri určení výšky finančného zadostučinenia sa nemožno striktno držať ujmy, ktorá žalobkyni objektívne hrozila, resp. ktorá jej vznikla. Inštitút primeraného finančného zadostučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Za tejto situácie je ale potrebné uvažovať už len s maximálnym nárokom v sume 50 eur.

8. Keďže rozsudok v napadnutom rozsahu je nepreskúmateľný, odvolací súd ho vrátane výroku o trovách konania postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

9. V ďalšom konaní preto bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne sa zaoberať výškou uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia v rozsahu zrušenia v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť tak, aby zodpovedalo požiadavkám vyjadreným v ust. § 220 ods. 2 CSP. V prípade, pokiaľ žalobkyňa preukáže zlý zámer na strane žalovaného, súd by mal tieto okolnosti vyhodnotiť v úvahe o primeranú výšku nároku. Vyhodnotí aj uplatnenie nároku žalobkyne vo veci 20Csp 6/2019.

10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej (§ 396 ods. 3 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP).

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.